

1. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeler ve kelime grubuyla anlamları eşleştiriniz.

1	ışılta		Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimleri.
2	gezegen		Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara.
3	ekin		Uyum.
4	kıta		Bir şeyin ışıldarken saçtığı ışık.
5	uzay		Gök varlıklarının bütünü, kâinat, âlem, kozmos.
6	pinpon		Gök ada.
7	ahenk		Gök cisimlerinin içinde bulunduğu sınırsız boşluk.
8	galaksi		Masa tenisi.
9	evren		Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı durum.

Anlamını öğrendiğiniz bu kelimeleri ve kelime grubunu sözlük defterinize yazdıktan sonra bunları cümlede kullanınız. Metinlerin işleniş sürecinde yapacağınız konuşma ve yazma etkinliklerinde anlamlarını öğrendiğiniz yeni kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz.

150

Hepimiz bu evrende yaşıyoruz.
Belgeselde galaksileri gösteriyordu.
Evren üzerinde bir ahenk var.
Bugün okulda pinpon oynadık.
Uzay boşluğu çok büyük.
Türkiye Asya ve Avrupa kıtasındadır.
Köyde bu yıl ekin ekeceğiz.
Gezegenler farklı farklıdır.
Yıldızlar gece ışıltılı oluyor.

2. Etkinlik

Dil bir milletin en önemli hazinesidir. Biz de Türk milleti olarak dilimize sahip çıkmalı ve onu en sade şekliyle korumalı ve kullanmalıyız.

Metinde geçen "galaksi, pinpon" gibi kelimeler dilimize sonradan başka dillerden geçmiş kelimelerdir. Böyle kelimelerin yerine varsa Türkçelerini kullanmalıyız.

Yukarıdaki sözleri okuyunuz. Dilimizin korunması hakkındaki düşüncelerinizi

"Milli duygu ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin milli ve zengin olması, milli duygumuzun gelişmesinde başlıca etkindir."

M. Kemal Atatürk

"Bir ülkeyi yıkmak istiyorsanız dilini tahrip edin."

Konfüçyüs

b. Dilimize henüz yerleşmemiş ama günlük hayatımızda kullandığımız aşağıdaki kelimelerin Türkçelerini karşlarına yazınız.

exit	Çıkış	star	Yıldız
laptop	Diz üstü bilgisayar	okey	Tamam
trend	Eğilim	spontane	Kendiliğinden
link	Bağlantı	seans	Bölüm -oturum

Dilimizi korumak için günlük hayatımızda dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmaya özen göstermeliyiz.

c. Yukarıdaki yabancı kelimelerin Türkçelerini birer cümlede kullanınız.

Çıkış-Çıkış yolunu bir türlü bulamadık.
Diz üstü bilgisayar-Babam bana diz üstü bilgisayar almış.
Eğilim-İnsanlık kötü bir yöne doğru eğilim içinde.
Bağlantı-Bu bilgisayarın bağlantısı iyi değil.
Yıldız -Gökyüzünde bir yıldız olmak isterim.
Tamam -Tamam geliyorum.
Kendiliğinden -Hiçbir şey kendiliğinden olmuyor.
Bölüm -Öğretmenimiz dersleri bölüm halinde işliyor.

1-Yazar karşılaştırma yapmak için karınca,arı,kedi,salyangoz,fil,balina,dinozor ve sineği örnek olarak vermiştir.Bu yöntem örnekleme ve karşılaştırma adına çok ilgi çekici olmuştur.Örnekler akılda kalıcı olmaktadır.

2-Yağmur, su, ırmak, deniz,okyanus,toprak,tarla,kıta yı örnek gösteriyor.

3-Müthiş bir ahenkle işleyen galaksiler arasında ilerledikçe büyük sandığımız her şey daha büyük olan karşısında ne kadar da küçük kalıyor böyle. Uzayın ve evrenin sonsuzluğu içinde bir nokta kadar kaldık işte.Yazara katılıyorum.Çünkü her şey söylediği gibidir.

4-Metnin türü düz yazıdır.Duygu ve düşüncelerin, uyak ve ahenk olmadan cümlelerle anlatıldığı yazılardır. Mektup, ev ödevi, öykü gibi, yazdığımız şeylerin neredeyse tümüne düz yazı denir. Kitaplarda, gazetelerde, dergilerde okuduğumuz yazılar, konuşurken kullandığımız dil de düz yazı özelliği taşır.

Aşağıdaki soruları metne göre sözlü olarak cevaplayınız.

1. Yazar karşılaştırma yapmak için hangi hayvanları metinde örnek olarak vermiştir? Yazarın bu yöntemle anlatımını ilgi çekici hâle getirdiğini düşünüyor musunuz? Neden?
2. Yazar, dünyamızın büyük ve küçük olmasını hayvanlar dışında hangi nesnelere örnek göstererek karşılaştırma yapıyor?
3. Yazar, küçük ya da büyük saydığı varlıklardan sonra neyi önemli buluyor? Yazarın bunu önemli bulmasının nedeni nedir? Siz bu konuda yazara katılıyor musunuz? Neden?
4. Metnin türü nedir? Bu türün genel özelliklerini açıklayınız.

4. Etkinlik

Metinde geçen aşağıdaki kelimelerle kelime grubunu okuyunuz. Bu kelimeleri ve kelime grubunu metinde hangi anlamıyla kullanıldığını belirleyerek işaretleyiniz.

Kelimeler	Gerçek	Mecaz	Terim	Kelimeler	Gerçek	Mecaz	Terim
kış				uzay			Terim
toprak	Gerçek			kalp		Mecaz	
çağ			Terim	yıldız			Terim
gezegen			Terim	ülke		Gerçek	
dışına çık		Mecaz		dev		Mecaz	

5. Etkinlik

İnsan, lakap, şehir, millet vb. adların ilk harflerinin her zaman büyük yazıldığını hatırlayınız. Bunun dışında dergi, kitap, gezegen ve yıldız adlarının ilk harfi de her zaman büyük yazılır.

Örnek

Arkadaşım Sait Faik Abasıyanık'ın **Semaver** kitabını okuyordu.

O sırada babam, kitapçıya her ay takip ettiği dergilerden olan **Varlık**'i sordu.

Dünya'mıza en yakın gezegen **Mars**'tır.

Geceleri, **Kutup Yıldızı**'na bakarak yönümüzü bulabiliriz.

İçinde kitap, dergi, gezegen ve yıldız adı geçen dört cümle de siz yazınız.

- Annem bana Atatürk'ün Nutuk kitabını hediye etti.
- Marketten bir de Diyanet Çocuk ve Bilim Dergisi'ni alabilir misin?
- Güneş Sistemi'nin en büyük gezegeni Jüpiter'dir.
- Senem gökyüzünde parlayan Çoban Yıldızı'na bakıp gülümsedi.

6. Etkinlik

a. Aşağıdaki Ay görselini inceleyerek verilen bilgileri okuyunuz.

Ay, Dünya'nın tek doğal uydusudur. Güneş sistemi içindeki beşinci büyük doğal uydudur. Dünya ile Ay arasında merkezden merkeze uzaklık 384.403 (üç yüz seksen dört bin dört yüz üç) km yani Dünya'nın çapının yaklaşık 30 katı kadardır.

Ay'ın Dünya'ya uzaklığı: 384.403 km'dir.

Ay'ın yarıçapı: 1.737 km'dir.

Ay'ın yaşı: 4 milyardan fazladır.

b. Aşağıdaki cümleleri okuyarak cümlelerdeki sayıların yazılışlarına dikkat ediniz.

Ay'ın yarıçapı **bin yedi yüz otuz yedi** kilometredir.

Ay'ın, Dünya'ya olan uzaklığı **üç yüz seksen dört bin dört yüz üç** kilometredir.

Ay'ın yaşı **4 milyardan** fazladır.

Sayıların yazılışlarında aşağıdaki kurallara uymalıyız:

- I Bir zorunluluk olmadıkça cümle rakamla başlamaz.
- II Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır:

Örnek: altı yüz, beş bin iki yüz seksen sekiz, yedi yüz elli bir

III Dört veya daha çok basamaklı sayıların kolay okunabilmesi amacıyla içinde geçen *bin, milyon, milyar ve trilyon* sözleri harfle yazılabilir

Örnek: 5 milyar, 7 trilyon, 10 bin

IV Romen rakamları tarihî olaylarda, yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde, ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde, kitapların asıl bölümlerinden önceki sayfaların numaralandırılmasında, maddelerin sıralandırılmasında kullanılır.

Örnek: II. Dünya Savaşı; XX. yüzyıl; III. Selim, II. Murat, I. Cilt

c. Aşağıdaki sayıların okunuşlarını karşlarına yazınız.

1.325 :	1.325 : Bin üç yüz yirmi beş
2.965 :	2.965 : İki bin dokuz yüz altmış beş
4.654 :	4.654 : Dört bin altı yüz elli dört
200 :	200 : İki yüz
358 :	358 : Üç yüz elli sekiz

7. Etkinlik

Beşer kişilik gruplara ayrılarak "Sonraki Derse Hazırlık" aşamasında sizden istenen görselleri sıranızın üzerine yerleştiriniz. Görselleri inceleyerek uzayın ve Güneş sisteminin büyüklüğü hakkında tahminlerde bulununuz. Ardından uzayda istediği gibi seyahat edebilen bir astronot olduğunuzu hayal ediniz. Güneş sisteminde bulunan hangi gezegenlere gitmek istediğinizi nedenleriyle birlikte açıklayınız.

Konuşmanızı yaparken aşağıdaki kurallara uygun hareket ediniz.

Nezaket kurallarına uyarak arkadaşlarınıza ve öğretmeninize karşı uygun hitap ifadelerini kullanınız.

İşitilebilir bir ses tonuyla konuşunuz.

Dinleyicilerle göz teması kurunuz.

Kelimeleri anlamına uygun olacak şekilde doğru telaffuz ediniz.

Beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.

Beden dili, vücudumuzun konuşurken yaptığı hareketlerdir. Beden dili genel anlamıyla fiziksel duruş, jest ve mimiklerimizin karşımızdakine ilettiği mesajdır. Yüzümüzün tüm kas hareketleri mimiklerimizi oluştururken, el-kol ve bacak hareketlerimiz jestleri oluşturur. Eğlenceli bir olayı asık suratla anlatmamız ya da acıklı bir olayı gülererek anlatmamız konunun içeriğinin anlaşılmasına neden olur. Konuşurken gerekenden fazla el ve kol hareketi yapmak dinleyenlerin dikkatini dağıtır.

8. Etkinlik

"Kalbin hiç küçük değil. İçine bir evreni sığdırmaya çalışmalısın elinden geldiğince..." cümlelerinde yazar, evrendeki her şeyi sevebileceğimizi belirtiyor. Evrendeki her varlığı sevmenin önemi hakkında defterinize bir yazı yazınız.

Yazma sürecine öncelikle yazmak istediklerinizi zihninizde tasarlayarak başlayınız. Gerekirse bunları maddeler hâlinde not alınız. Ardından konuyu ele alırken giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini nasıl ele alacağınızı belirleyiniz.

Yazınızı bitirdikten sonra gözden geçirerek yazım ve noktalama hatalarınız varsa bunları düzeltiniz. Yazınızı sınıf içinde okuyabilir ya da öğretmeninizin rehberliğinde sınıf panosunda sergileyebilirsiniz.

Sonraki Derse Hazırlık

SEVMEK

Sevmek bizi hayatta mutlu eder. Sevdiğimiz sürece mutlu olur, mutlu yaşarız. Hayat bu şekilde anlam kazanır.

Etrafımızdaki her şeyi sevebiliriz. Karıncayı, kuşları, dağları, denizleri, anne babamızı, kardeşimizi, dostumuzu, kitap okumayı, iyilik yapmayı, yemek yemeği... Sevmenin sınırı yok. İstedığımız şeyi, istediğimiz kadar çok sevebiliriz.

Bu böyleyken niçin sevgimizi esirgeyelim ki? Madem sevmek bize mutluluk getiriyor, o zaman niçin bir şeylerden nefret etmeyi seçiyoruz. Nefret duygusuna sahip olup kendimizi kötü hissetmektense, sevip mutlu olmak daha mantıklı değil mi?

Sevmek, hayatımızı mutlu geçirmek, kendimizi iyi hissetmek, huzur dolmak için önemlidir. Bu nedenle sevmek için bir sebep aramamalı, evrendeki her şeye sevgimizi vermeliyiz.